Regionalne Specjalizacje

Pomorze Zachodnie

Centrum Inicjatyw Gospodarczych

Biogospodarka

02 Biogospodarka

Bogactwo z natury

Tworzenie nowych produktów i usług przy zrównoważonym wykorzystywaniu surowców naturalnych to podstawowe założenia biogospodarki – jednej z pięciu regionalnych specjalizacji Pomorza Zachodniego. Ta kluczowa w całej Europie gałąź gospodarki łączy w sobie troskę o środowisko i świadomość globalnych procesów zachodzących na naszej planecie, z innowacyjnością i najnowszymi rozwiązaniami technologicznymi. Obejmuje szereg branż i sektorów, z takich obszarów jak: **rolnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze, leśnictwo, rybołówstwo, przetwarzanie surowców wtórnych, odnawialne źródła energii, gospodarka odpadami i wiele innych.** Stawiając na biogospodarkę, opieramy się na naturalnych zasobach regionu, jego potencjale gospodarczym i naukowo-badawczym. Wspieramy i tworzymy doskonałe warunki dla działalności i rozwoju firm z wielu sektorów.

przemysł drzewno-meblarski

przetwórstwo rolno-spożywcze

produkty inżynierii chemicznej i materiałowej

odnawialne źródła energii

opakowania przyjazne środowisku

Pozostałe regionalne specjalizacje:

Działalność morska i logistyka

Przemysł metalowo-maszynowy

Usługi przyszłości

Turystyka i zdrowie

03
Goleniowski Park Przemysłowy
53°32'42.5"N 14°47'38.7"E

Farma wiatrowa w okolicy Kołobrzegu
54°06'19.8"N 15°25'22.6"E

06 Biogospodarka w Unii Europejskiej

Unia stawia na biogospodarkę

Biogospodarka jest jedną z największych i najważniejszych gałęzi gospodarki w Unii Europejskiej. Roczne obroty w tym sektorze sięgają 2 bln euro. Zapewnia on również ok. 18 mln miejsc pracy. Jest to jeden z kluczowych obszarów rozwoju, który w polityce unijnej ma stanowić jeden z głównych elementów strategii przeciwdziałania zmianom klimatycznym.

3,85 mld euro – taką sumę przeznaczono na badania naukowe i projekty demonstracyjne w dziedzinie zrównoważonych rozwiązań ekologicznych, w ramach obecnego unijnego programu „Horyzont 2020".

10 mld euro – kwota planowana na działalność w obszarach: żywność oraz zasoby naturalne (w tym biogospodarka) w ramach programu „Horyzont Europa" na lata 2020–2027.

2 bln EUR
roczne obroty w sektorze

18 mln
liczba miejsc pracy

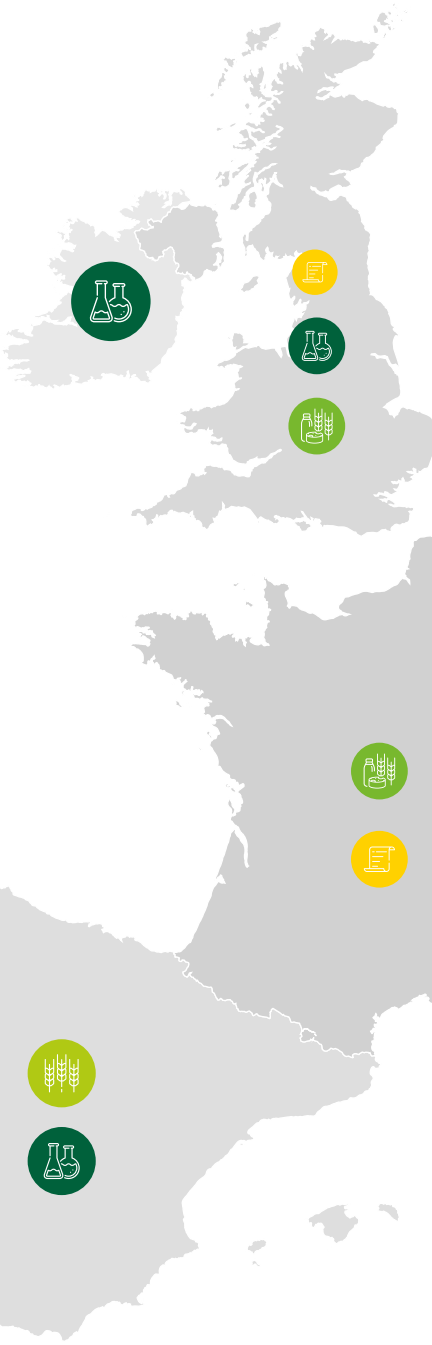

PRZYCHÓD ROCZNY W SEKTORACH BIOGOSPODARKI W UE

1,153 bln EUR	przetwórstwo rolno-spożywcze
350 mld EUR	rolnictwo
187 mld EUR	przemysł papierniczy
177 mld EUR	zielona chemia i farmaceutyka, przetwarzanie odpadów
174 mld EUR	przemysł drzewno-meblarski

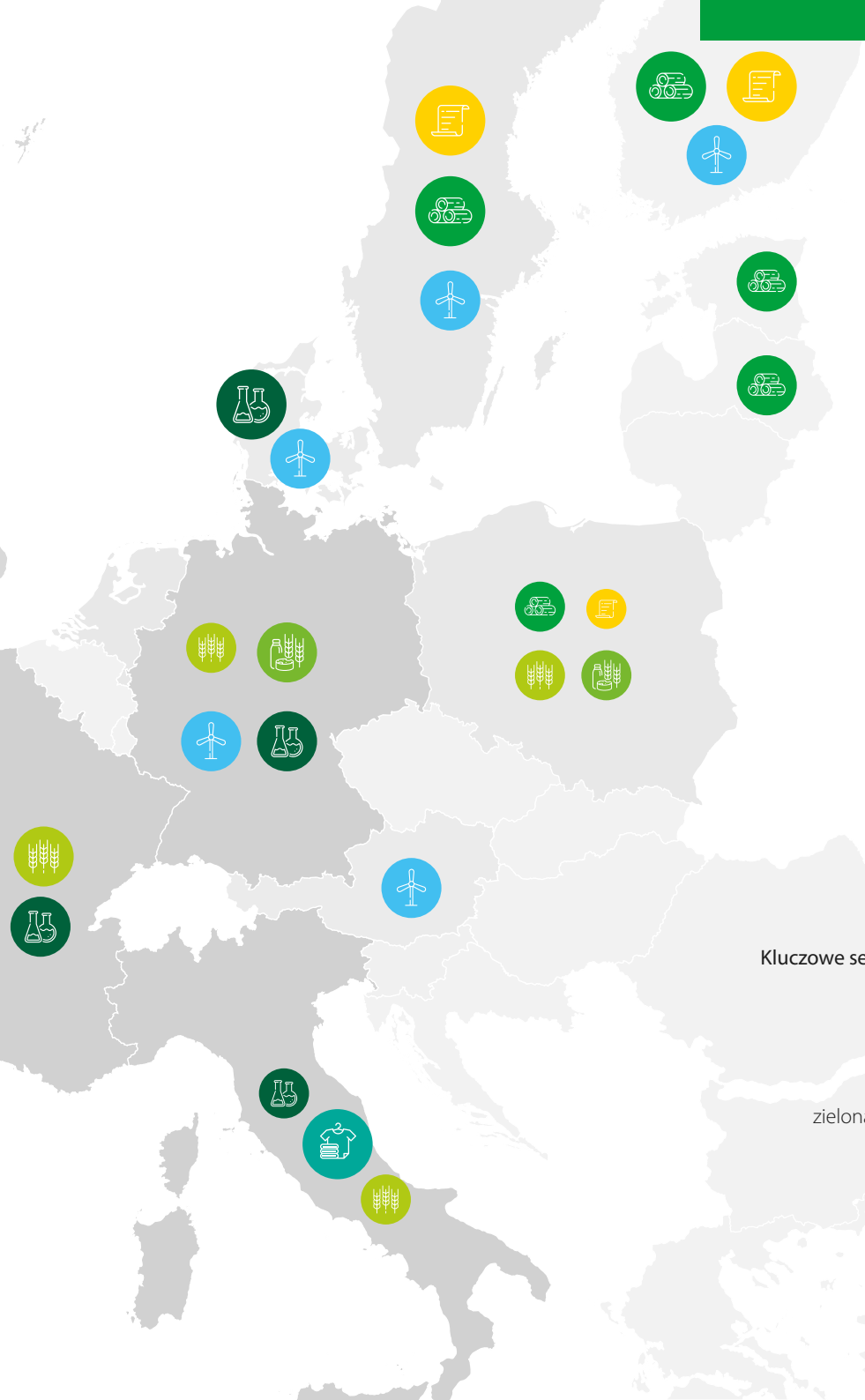

07

WARTOŚĆ BIOGOSPODARKI W POSZCZEGÓLNYCH KRAJACH EUROPY

90,94 mld EUR

114,8 mln EUR

Liderzy biogospodarki w Europie:
Niemcy, Francja, Włochy, Wielka Brytania, Hiszpania

Kluczowe sektory biogospodarki w poszczególnych krajach UE:

- przemysł drzewny i papierniczy
- naturalne tekstylia
- przemysł papierniczy
- zielona chemia, farmaceutyki oraz tworzywa sztuczne
- przetwórstwo rolno-spożywcze
- rolnictwo
- odnawialne źródła energii

08 Biogospodarka w Polsce

Do podstawowych segmentów biogospodarki w Polsce należą rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo. Bezpośrednio z nimi powiązane są branże przemysłu przetwórczego. Surowce pochodzenia rolniczego oraz leśnego znajdują zastosowanie w przemyśle tekstylnym, drzewnym, papierniczym czy chemicznym.

O dynamicznym rozwoju biogospodarki w Polsce świadczy fakt, że jest ona wskazywana jako jedna z inteligentnych specjalizacji – krajowych, a także, w różnym stopniu, wojewódzkich. Coraz ważniejszą rolę w biogospodarce odgrywa również gospodarowanie odpadami o charakterze biologicznym oraz sektor odnawialnych źródeł energii.

UDZIAŁ SEGMENTÓW BIOGOSPODARKI W CAŁOŚCIOWEJ PRODUKCJI POLSKI

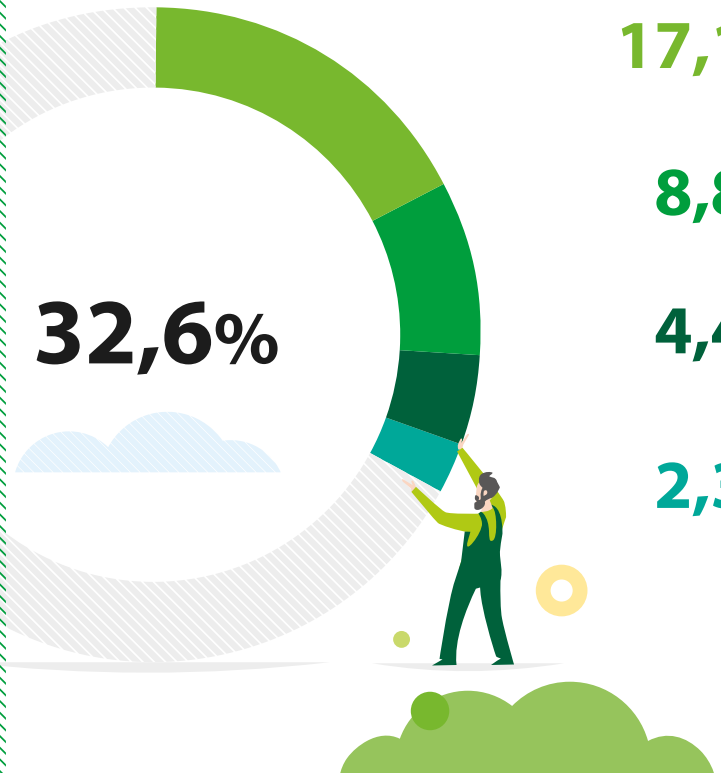

	wartość produkcji	zatrudnienie	średnie zarobki brutto
17,1%	**257,6 mld PLN**	**393 000**	**4 800 PLN**
	artykuły spożywcze, napoje oraz wyroby tytoniowe		
8,8%	**132,1 mld PLN**	**305 000**	**3 600 PLN**
	wyroby z drewna, meble, papier		
4,4%	**65,9 mld PLN**	**74 000**	**5 100 PLN**
	chemikalia i wyroby chemiczne		
2,3%	**33,6 mld PLN**	**134 000**	**2 800 PLN**
	tekstylia, odzież, wyroby skórzane		

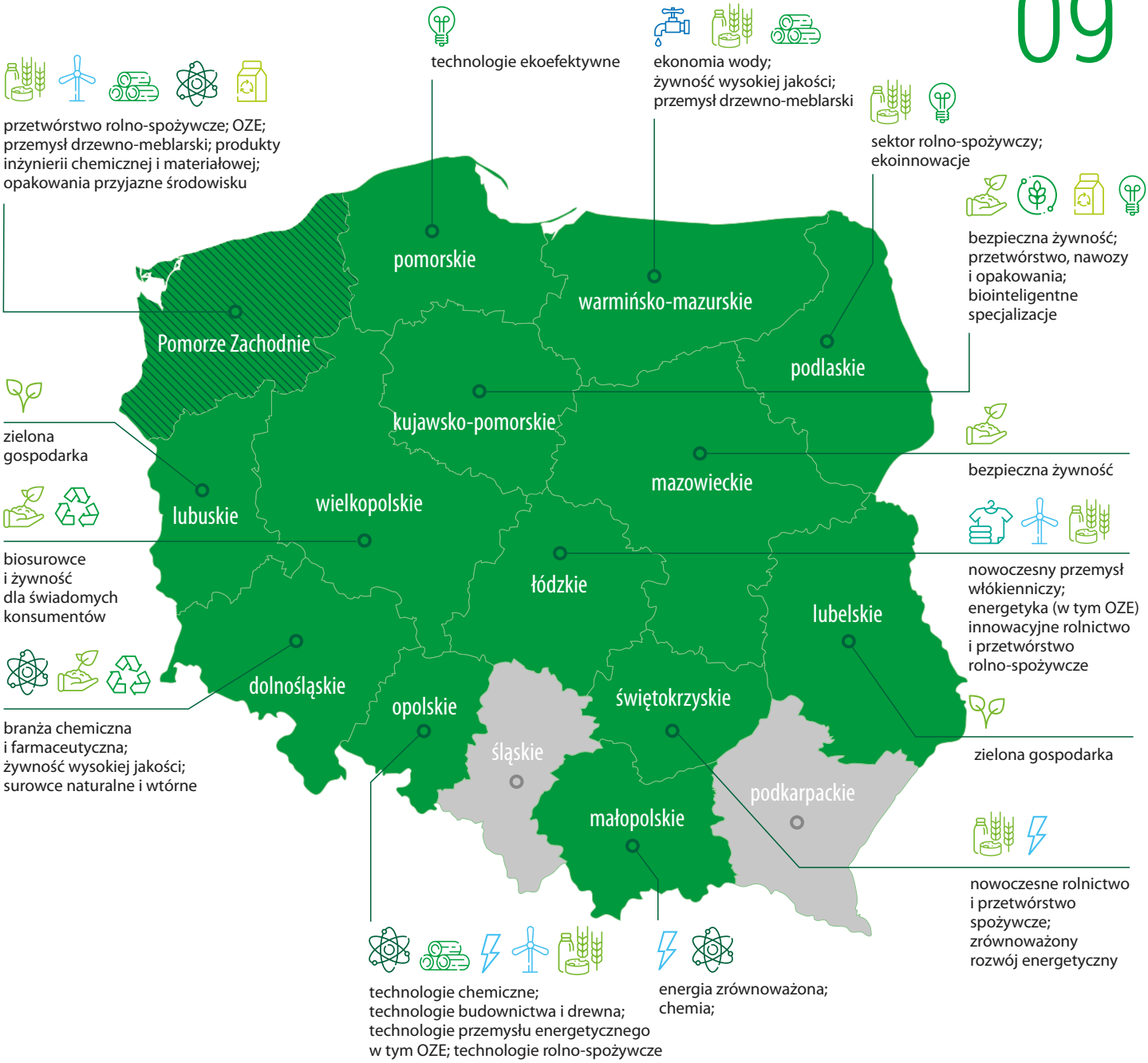
przetwórstwo rolno-spożywcze; OZE; przemysł drzewno-meblarski; produkty inżynierii chemicznej i materiałowej; opakowania przyjazne środowisku
technologie ekoefektywne
ekonomia wody; żywność wysokiej jakości; przemysł drzewno-meblarski
sektor rolno-spożywczy; ekoinnowacje
bezpieczna żywność; przetwórstwo, nawozy i opakowania; biointeligentne specjalizacje
zielona gospodarka
bezpieczna żywność
biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
nowoczesny przemysł włókienniczy; energetyka (w tym OZE) innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze
branża chemiczna i farmaceutyczna; żywność wysokiej jakości; surowce naturalne i wtórne
zielona gospodarka
nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze; zrównoważony rozwój energetyczny
technologie chemiczne; technologie budownictwa i drewna; technologie przemysłu energetycznego w tym OZE; technologie rolno-spożywcze
energia zrównoważona; chemia;
Pomorze Zachodnie
pomorskie
warmińsko-mazurskie
podlaskie
kujawsko-pomorskie
mazowieckie
lubuskie
wielkopolskie
łódzkie
lubelskie
dolnośląskie
opolskie
świętokrzyskie
śląskie
podkarpackie
małopolskie

3,1 mld PLN Roczna wartość produkcji rolnej regionu

Dlaczego Pomorze Zachodnie?

49%
powierzchni regionu stanowią duże obszary wiejskie i leśne

WYSOKA KONCENTRACJA TERYTORIALNA
np. w branży produktów drzewno-meblarskich aż 70-procentowy udział ma Goleniów

3. **największy w kraju eksporter branży rolno-spożywczej**

Lider rolnictwa ekologicznego

Dobrze rozwinięte zaplecze naukowe
Centrum Bioimmobilizacji i Innowacyjnych Materiałów Opakowaniowych, Wydział Nauk o Żywności i Rybactwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia"

Międzynarodowa współpraca naukowa
Porozumienie z Meklemburgią Pomorzem Przednim, Uniwersytetem w Greifswaldzie, Rostocku i regionem Skania – Uniwersytet w Lund

Bliskość portów

Obecność firm z sektora OZE
LM Wind Power Blades, Vestas

Najlepsze w Polsce warunki wietrzne

Ludność

1,7 mln

czyli tyle, co trzy nordyckie stolice
Oslo + Kopenhaga + Helsinki

Powierzchnia

22 800 km²

5. największy region w Polsce,
połowa powierzchni Danii

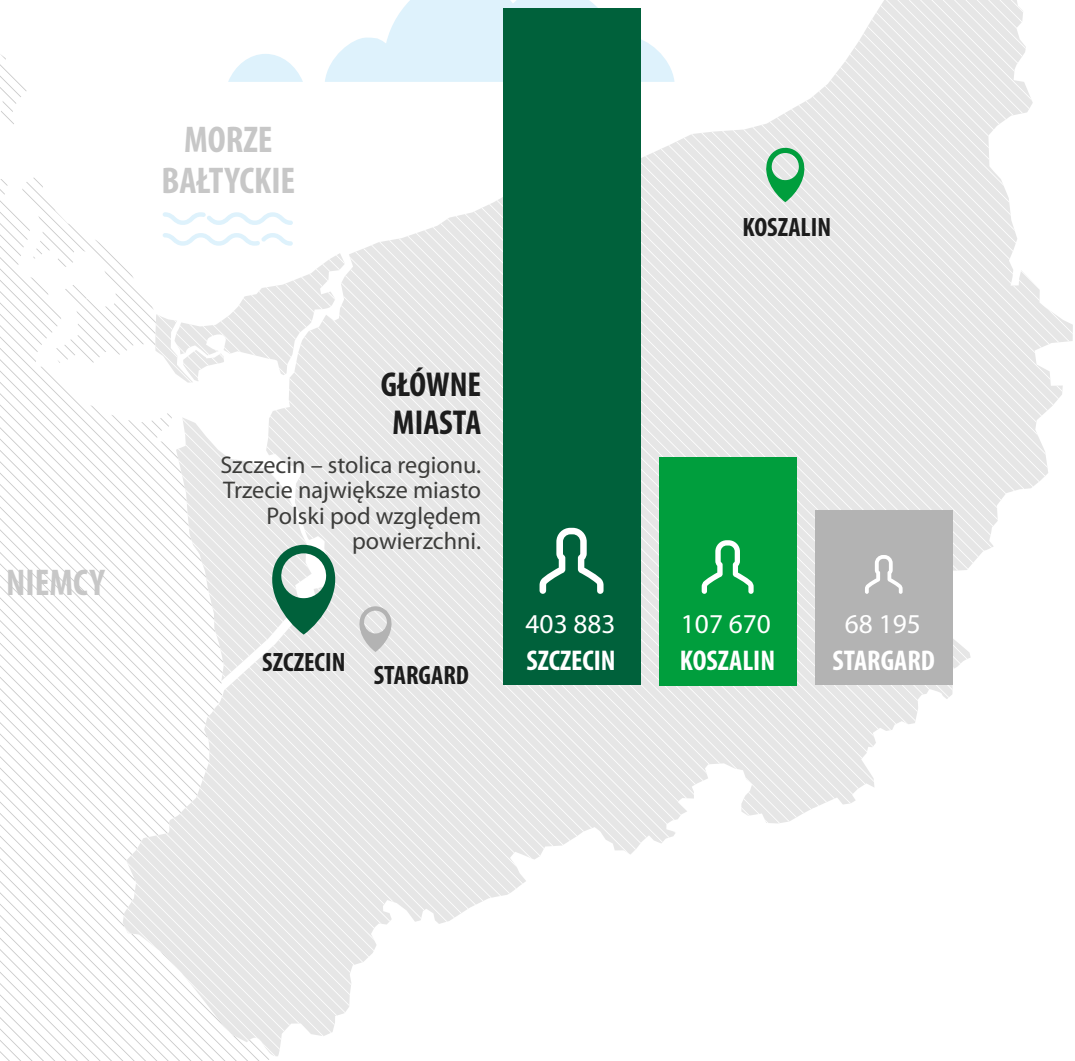

GŁÓWNE MIASTA

Szczecin – stolica regionu. Trzecie największe miasto Polski pod względem powierzchni.

224 000
liczba podmiotów gospodarczych

1 363
liczba podmiotów z kapitałem zagranicznym

726 000
liczba osób aktywnych zawodowo

4 798 PLN
średnie wynagrodzenie brutto w przedsiębiorstwach

22,3 mld PLN
wartość eksportu

12 Przemysł drzewno-meblarski

Ta gałąź przemysłu ma w regionie wieloletnią tradycję i silnie wpływa na jego kondycję gospodarczą. Charakteryzuje się dużą koncentracją branży, wysoką konkurencyjnością – także na rynku międzynarodowym. Od kilku lat odnotowuje stały wzrost przychodów i eksportu. Przedsiębiorstwa działające w branży drzewno-meblarskiej wykazują również wysoką aktywność badawczo-rozwojową oraz innowacyjną.

NAJWAŻNIEJSZE PRODUKTY EKSPORTOWE

meble 2 312 mln PLN

papier i tektura 254 mln PLN

drewno i węgiel drzewny 1 872 mln PLN

liczba miejsc pracy
9 322

średnie zarobki
4 925 PLN*

SPECJALIZACJA OBEJMUJE:
leśnictwo, pozyskiwanie drewna oraz odzysk drewna recyklingowego, wytwarzanie mebli oraz innych wyrobów drzewno-meblarskich, w tym wytwarzanie elementów drewnopochodnych do produkcji m.in.: mebli, podłóg, ścian.

* kwota brutto

WYBRANE FIRMY W PRZEMYŚLE DRZEWNO-MEBLARSKIM

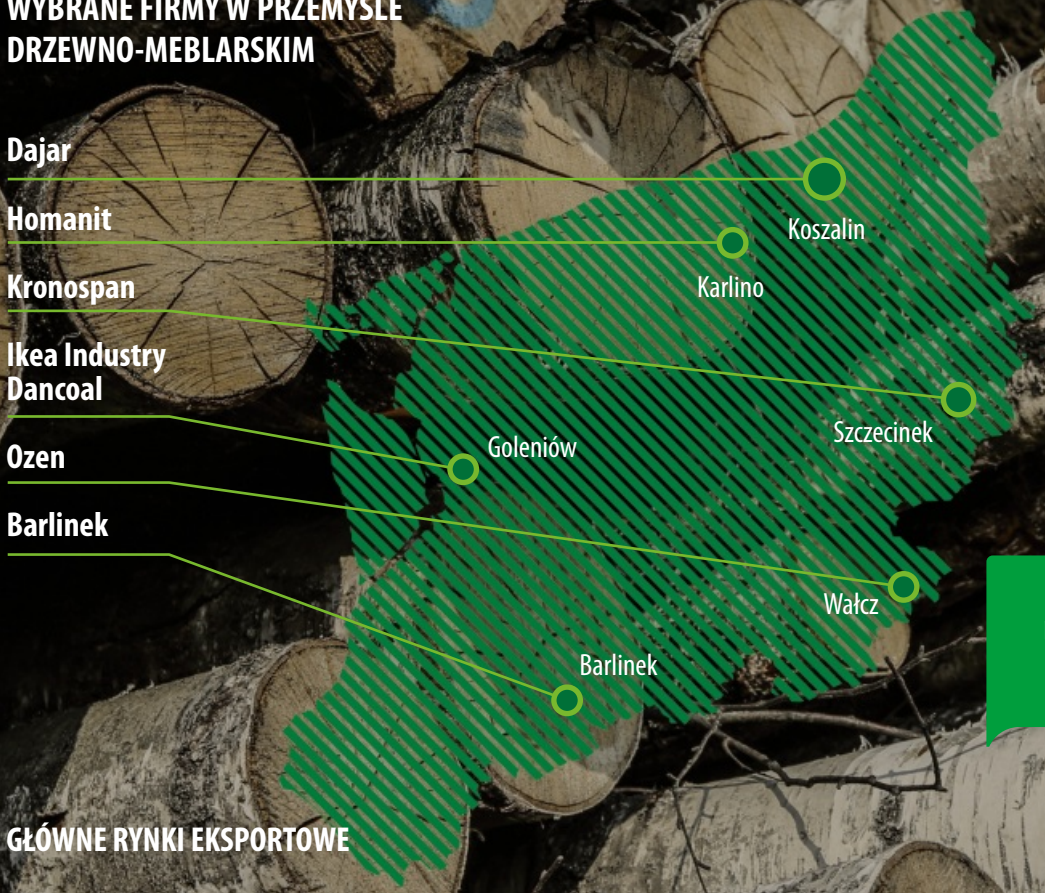

Czy wiesz, że około 35% powierzchni województwa zachodniopomorskiego porastają lasy?

GŁÓWNE RYNKI EKSPORTOWE

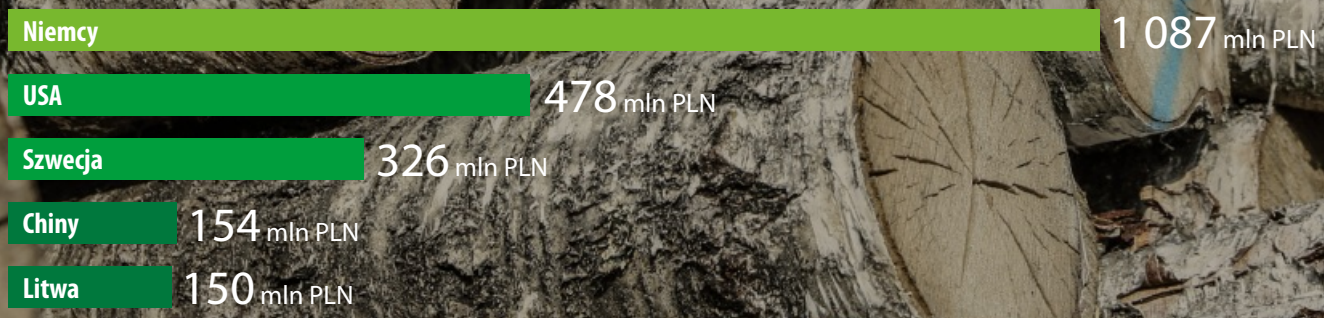

14 Przetwórstwo rolno-spożywcze

Pomorze Zachodnie to trzeci największy eksporter z tej branży w Polsce. Udział produktów rolno-spożywczych w całym eksporcie regionu wynosi prawie 20 proc., dzięki silnym powiązaniom międzynarodowym, cały czas rośnie. Przedstawiciele branży odnotowują również systematyczny wzrost przychodów.

NAJWAŻNIEJSZE PRODUKTY EKSPORTOWE

artykuły spożywcze i napoje 1 355 mln PLN

przetwory z mięsa i ryb 805 mln PLN

owoce i orzechy 244 mln PLN

ryby i skorupiaki 1 207 mln PLN

zboża 373 mln PLN

liczba miejsc pracy
19 456

średnie zarobki
4 905 PLN*

SPECJALIZACJA OBEJMUJE:
działalność rolniczą, w tym uprawy, chów i hodowlę zwierząt oraz rybołówstwo, usługi wspomagające produkcję roślinną i zwierzęcą, a także produkcję spożywczą, w tym produkcję żywności o wysokim stopniu przetworzenia.

* kwota brutto

WYBRANE FIRMY W PRZEMYŚLE ROLNO-SPOŻYWCZYM

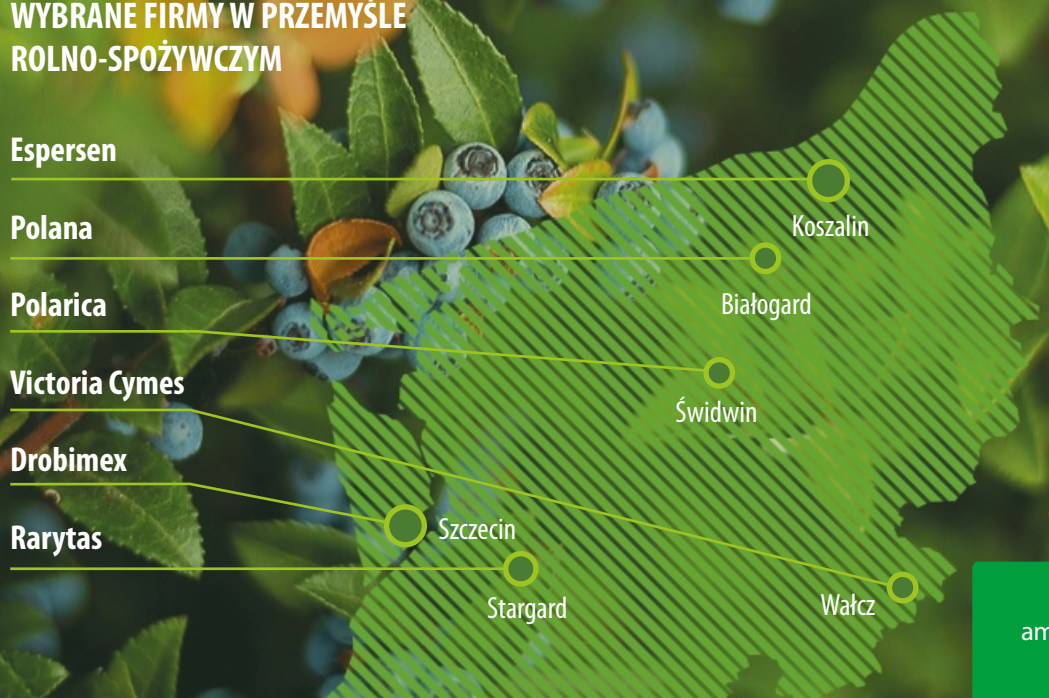

Czy wiesz, że borówka amerykańska to eksportowy hit Pomorza Zachodniego?

GŁÓWNE RYNKI EKSPORTOWE

Niemcy	1 003 mln PLN
Wielka Brytania	288 mln PLN
Dania	248 mln PLN
Francja	195 mln PLN
Szwecja	170 mln PLN

16 Produkty inżynierii chemicznej i materiałowej

Przedsiębiorstwa działające w tym sektorze wykazują wysoką konkurencyjność i dynamikę rozwoju, zwłaszcza w odniesieniu do eksportu. Charakteryzują się również szczególną innowacyjnością, co jest powiązane z ich dużą aktywnością badawczo-rozwojową. Produkcja sprzedana w branży chemicznej i materiałowej w ciągu ostatnich dwóch dekad systematycznie rośnie i prognozuje się utrzymanie tej tendencji w latach kolejnych.

NAJWAŻNIEJSZE PRODUKTY EKSPORTOWE

nawozy 693,8 mln PLN

paliwa, oleje mineralne 287,7 mln PLN

barwniki, farby i lakiery 337,2 mln PLN

liczba miejsc pracy
11 466

średnie zarobki
4 925 PLN*

SPECJALIZACJA OBEJMUJE:
zestandaryzowane materiały, produkty i półprodukty chemiczne, w tym nawozy organiczne i mineralne, przetwórstwo chemiczne oraz chemię specjalistyczną o większej wartości dodanej, zaawansowane i zindywidualizowane technologie medyczne oparte o nowoczesną farmakologię i innowacyjne wyroby medyczne, a także gospodarkę odpadami oraz produkcję biomasy, w szczególności w kontekście zastosowania odnawialnych źródeł energii.

* kwota brutto

WYBRANE FIRMY W BRANŻY PRODUKTÓW INŻYNIERII CHEMICZNEJ I MATERIAŁOWEJ

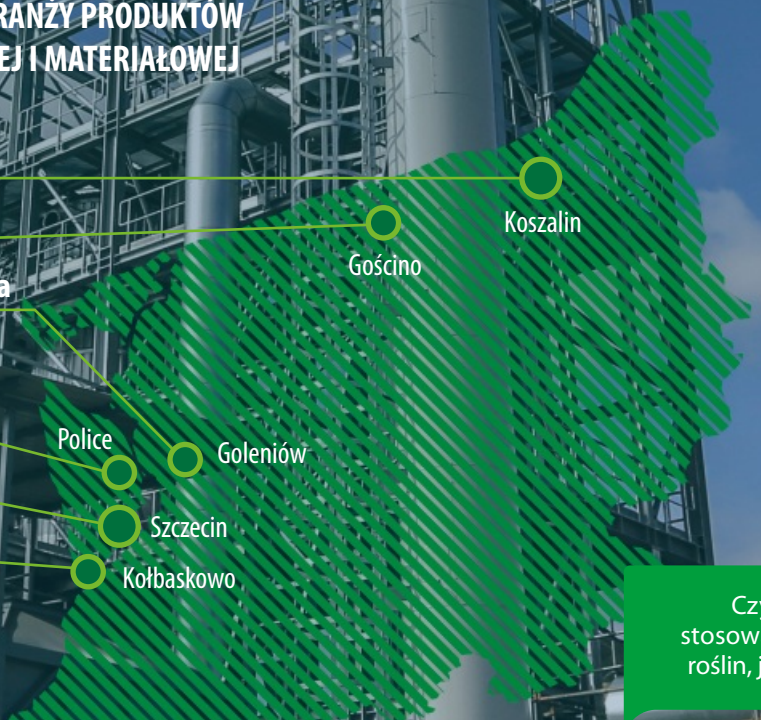

Czy wiesz, że mocznik jest stosowany zarówno do nawożenia roślin, jak i produkcji kosmetyków?

GŁÓWNE RYNKI EKSPORTOWE

18 Odnawialne źródła energii

Udział produkcji energii ze źródeł odnawialnych w województwie stale rośnie, a już dziś Pomorze Zachodnie jest krajowym liderem w wykorzystaniu energetyki wiatrowej. W pasie nadmorskim i w bezpośrednim jego sąsiedztwie panują najlepsze w Polsce warunki wiatrowe. Moc zainstalowana w farmach wiatrowych stanowi prawie 1/4 wszystkich mocy zainstalowanych w energetyce wiatrowej w Polsce.

MOC ZAINSTALOWANA W OZE Z PODZIAŁEM NA TECHNOLOGIE

wiatr	**1 489,62 MW**		
biomasa	**83,23 MW**	woda	**13,58 MW**
biogaz	**17,25 MW**	słońce	**3,99 MW**

W REGIONIE ZLOKALIZOWANYCH JEST:

99
farm wiatrowych

320
kotłów spalających biomasę

64
elektrownie wodne

liczba miejsc pracy
~7 000

średnie zarobki
6 417 PLN*

SEKTOR OBEJMUJE:
energetykę wiatrową, produkcję elementów i konstrukcji do elektrowni wiatrowych, produkcję energii z biomasy, energię geotermalną, elektrownie wodne, fotowoltaikę.

* kwota brutto

WYBRANE FIRMY DZIAŁAJĄCE DLA SEKTORA OZE

Czy wiesz, że pierwsza w Polsce zawodowa farma wiatrowa powstała w roku 2001 pod Darłowem na Pomorzu Zachodnim?

Łączna moc OZE na Pomorzu Zachodnim to ok. 20% mocy wszystkich OZE w Polsce

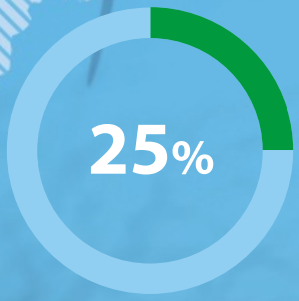

Moc zainstalowana w farmach wiatrowych na Pomorzu Zachodnim stanowi prawie 1/4 mocy ogólnokrajowej

Energia z OZE pokrywa prawie w 80% zapotrzebowania na energię elektryczną w województwie

20 Opakowania przyjazne środowisku

Specjalizacja silnie związana z przetwórstwem spożywczym oraz przemysłem chemicznym. Charakteryzuje się ponadprzeciętną konkurencyjnością, związaną m.in. z wysokim poziomem efektywności ekonomicznej wdrażanych innowacji. Wyróżnia się dynamiką rozwoju, zwłaszcza w obszarze eksportu, z którego pochodzi ok. 1/3 przychodów firm. Inicjatywy badawcze dotyczące specjalizacji skupione są wokół opakowań zrównoważonych takich jak: **biotworzywa, opakowania inteligentne oraz aktywne.**

OPAKOWANIA ZRÓWNOWAŻONE, CZYLI JAKIE?

Monomateriałowe
możliwe do przetworzenia w procesie recyklingu

O zoptymalizowanej strukturze
wielkość, gramatura, objętość, grubość, itp.

Pochodzące ze źródeł innych niż ropa naftowa
bioPE, bioPP, bioPET i alifatyczne poliestry np. PBS

Biodegradowalne, kompostowalne
papier, PLA, TS, PHA, celofan i.in.

OPAKOWANIA ZRÓWNOWAŻONE PRODUKOWANE NA POMORZU ZACHODNIM

Hersta
opakowania papierowe

Plastmoroz
folia mono

SP Group
materiały recyklingowane

Informacje przygotowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Natureef.

SPECJALIZACJA OBEJMUJE: produkty przemysłu celulozowo-papierniczego, drzewnego, metalowego oraz przetwórstwo tworzyw sztucznych.

WYBRANE FIRMY W BRANŻY OPAKOWAŃ PRZYJAZNYCH ŚRODOWISKU

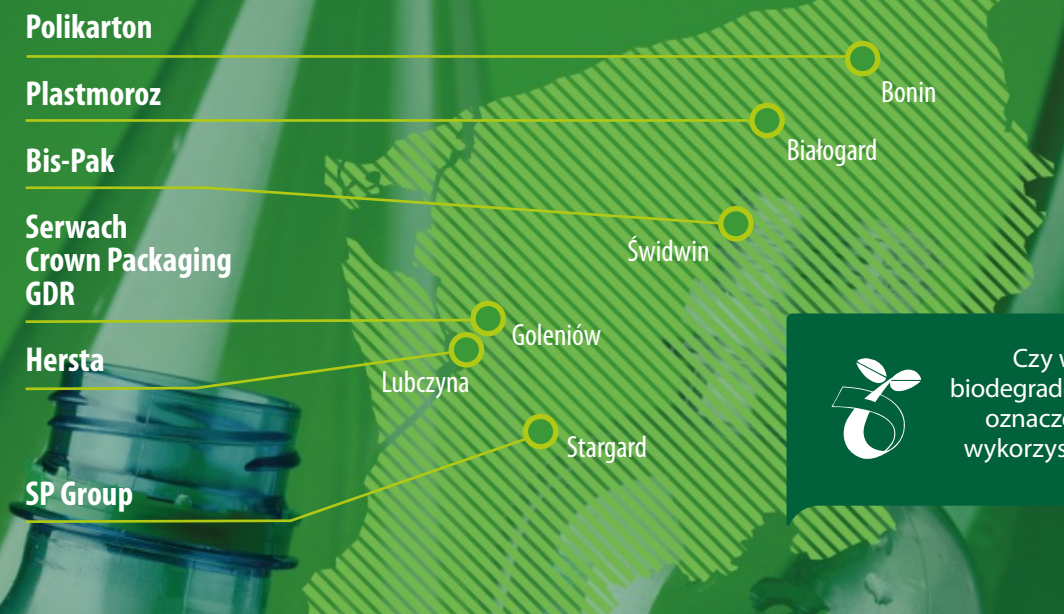

Czy wiesz, że opakowania biodegradowalne posiadają specjalne oznaczenie, informujące, że po wykorzystaniu ulegają rozpadowi?

WSPÓŁPRACA W ŁAŃCUCHU WARTOŚCI

PRODUCENCI MATERIAŁÓW I SUROWCÓW
- folie
- produkty chemiczne / dodatki
- kompozyty

PRODUCENCI OPAKOWAŃ
- opakowania foliowe
- opakowania sztywne (wtrysk)
- opakowania celulozowe

PRODUCENCI TOWARÓW PAKOWANYCH
- żywność
- produkty techniczne
- właściciele marek

RECYKLERZY
- organizacje odzysku materiałów
- przetwórcy odpadów

Dołącz do najlepszych

Oni już działają na Pomorzu Zachodnim

Nasze winnice rosną na malowniczych wzgórzach otuliny Szczecińskiego Parku Krajobrazowego.

Wina rodzinne

Założenie własnej winnicy od zawsze było marzeniem naszego taty. Rodzice w dzieciństwie zabierali nas na wakacje do Włoch, do jednego z najstarszych regionów winiarskich na świecie. Wtedy też pierwszy raz zobaczyliśmy winnice i od razu zaraziliśmy się pasją do winiarstwa. Tajniki enologii zgłębialiśmy w praktyce, w winnicach Badeni i Palatynatu, a także w Instytucie Winiarstwa we Freiburgu. Nowe znajomości, dobre rady i wsparcie doświadczonych winiarzy doprowadziły nas do decyzji o założeniu własnej winnicy w miejscowości Babinek na Pomorzu Zachodnim. Pierwsze 2 hektary zasadziliśmy w 2015 roku, rok później – dwa kolejne. Na co dzień w uprawie winorośli pomagają nam zarówno rodzice, jak i dziadkowie.

Nasze winnice rosną na malowniczych wzgórzach otuliny Szczecińskiego Parku Krajobrazowego, których wnętrze kryje w sobie żyzne bogactwo smaków pozostałe po skandynawskim lodowcu. Uprawiamy głównie białe odmiany winorośli. Obecnie w naszej winnicy rosną takie szczepy, jak Solaris, Souvignier gris, Muscaris i Johanniter. Natomiast z czerwonych – Prior i Cabernet cortis.

Postawiliśmy na ekologię, od początku nie stosujemy chemicznych środków ochrony roślin ani syntetycznych nawozów. Wszystko po to, by nie zakłócać naturalnej harmonii, która sprzyja powstawaniu unikalnych aromatów i smaków. Ponadto do wyrobu wina używamy ekologicznych, wegańskich drożdży. Wszystko to, w połączeniu z pasją i zaangażowaniem całej naszej rodziny, sprawia, że nasze wina są wyjątkowe. Charakteryzują się lekkością, świeżością i długim finiszem i są niezwykle aromatyczne.

Anna i Artur Kojder

www.winnicekojder.pl

Cuvee było swoistym eksperymentem, może dlatego w 2018 roku wytworzono jedynie

1 950

butelek.

24 MPS International

www.mps.koszalin.pl

MPS International jest liderem branży w zastosowaniu ekologicznych rozwiązań produkcji.

Firma MPS International powstała w Szwecji w latach 70. ubiegłego wieku. Początkowo jej działalność koncentrowała się na produkcji butelek plastikowych. W 1991 r. przedsiębiorstwo zostało przeniesione do Polski. Zaledwie kilka lat później nawiązaliśmy trwającą do dzisiaj współpracę ze znaną firmą kosmetyczną Avon. Jako że jest to jeden z naszych największych klientów, jeśli chodzi o odbiorców butelek, część maszyn została zakupiona specjalnie na jej potrzeby.

Przez wiele lat MPS International zajmował się również rozlewaniem olejów silnikowych. Jednak w 2004 roku główny klient wycofał się z Koszalina. Władze firmy stanęły przed wyzwaniem: co zrobić, by przetrwać na rynku? Szybko zapadła decyzja o produkcji kosmetyków. Pozyskaliśmy kolejnego dużego klienta z Wielkiej Brytanii. Dzięki temu zyskaliśmy kolejny bagaż doświadczeń.

Od chwili ulokowania firmy w Koszalinie nieustannie się rozwijamy. Obecnie produkujemy kosmetyki, butelki oraz środki czystości. Zatrudniamy około 350 osób i to grono wciąż się powiększa. Około 40 proc. produkcji trafia na rynek polski, reszta – do Skandynawii, Wielkiej Brytanii, krajów Beneluksu, Niemiec i kilku innych krajów. Obroty firmy stale rosną, w tym roku przekroczą 86 mln zł.

Bardzo cenimy sobie lokalizację firmy na Pomorzu Zachodnim. Jej atutem jest bliskość i dobre skomunikowanie lotnicze z naszymi największymi klientami w Szwecji i Wielkiej Brytanii. Chętnie współpracujemy też z naukowcami i studentami z Politechniki Koszalińskiej. Niewątpliwym plusem regionu są jego naturalne zasoby, szczególnie w kontekście pozyskiwania nowych pracowników, którzy cenią sobie i traktują jako dodatkową wartość bliskość morza czy okoliczne lasy.

Wanda Stypułkowska
Prezes Zarządu MPS International

www.dega.pl

Kultowe przysmaki

Paprykarz Szczeciński to zdecydowanie kulinarny symbol stolicy Pomorza Zachodniego. Jego receptura została opracowana w połowie lat 60. XX w. jako racjonalizatorski pomysł na zagospodarowanie skrawków z zamrożonych bloków rybnych. Inspiracją była afrykańska potrawa czop-czop, której smakiem zachwycili się technolodzy z polskich statków-chłodni podczas pobytu w tamtejszych portach.

Obecnie zajadają się nim już kolejne pokolenia, został nawet wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych. Najlepszy jest oczywiście przygotowany według starej, sprawdzonej receptury. Tak jak ten produkowany w Karnieszewicach koło Koszalina przez firmę Dega.

Firmę założyło 27 lat temu czworo przyjaciół. Zaczynali skromnie, od czterech rodzajów sałatek śledziowych, które sami przygotowywali i rozwozili po okolicznych sklepach. Ale klienci szybko zaczęli upominać się o więcej. Kolejno powstawały więc nowe kompozycje ze śledziami, sałatki warzywne, galarety. Przedsiębiorcy zaczęli pokazywać się na targach, nawiązywać współpracę z coraz większymi hurtowniami, a w końcu sieciami handlowymi.

Obecnie Dega to lider w produkcji sałatek i przetworów rybnych. W zakładzie zatrudnionych jest ponad 250 osób. W portfolio firmy znajdziemy ponad 200 produktów i co chwilę pojawiają się nowości, takie jak np. popularny ostatnio bliskowschodni przysmak – hummus. I oczywiście kultowy paprykarz!

A jeśli ktoś myśli, że paprykarzem zajadają się jedynie szczecinianie, to nic bardziej mylnego. Codziennie sprzed siedziby firmy rozjeżdża się po całej Polsce kilka załadowanych produktami tirów. I na tym oczywiście nie koniec. Sałatki i przetwory Degi mają już swoich miłośników w niemal każdej części Europy: m.in. w Anglii, Niemczech, Holandii, Irlandii oraz w Czechach.

W 2019 r. natomiast, kultowy paprykarz, specjalnym, limitowanym opakowaniem, świętował razem ze wszystkimi Polakami, 30. rocznicę pierwszych wolnych wyborów.

Paprykarz Szczeciński eksportowano aż do 32 krajów.

Evergreen Solutions

Produkty z serii OrCal® skutecznie odkwaszają i użyźniają glebę, odżywiają rośliny, eliminują wpływ metali ciężkich na uprawy.

www.evergreensolutions.pl
www.orcal.pl

Produkty z serii OrCal® zdobyły wiele prestiżowych nagród i wyróżnień.

Od odpadu do nawozu

Co zrobić z milionami ton odpadów organicznych, czyli biomasy poprodukcyjnej? To problem, z którym musi zmierzyć się każda oczyszczalnia ścieków, zakład przetwórstwa spożywczego, mleczarnia czy ubojnia. Firma Evergreen Solutions znalazła na to rozwiązanie! Jest nim innowacyjna, chroniona patentem, technologia FuelCal®. Pozwala ona na przetworzenie biomasy rolno-spożywczej w pełnowartościowe, organiczne produkty do nawożenia i środki wspomagające uprawę roślin. Chodzi o produkty z serii OrCal®, których zalety trudno przecenić. Szybko i skutecznie odkwaszają glebę, użyźniają ją, odżywiają rośliny, a do tego eliminują wpływ metali ciężkich na uprawy. Ich skuteczność została doceniona przez rolników i ekspertów, o czym świadczą liczne nagrody branżowe. Na dodatek cały proces odbywa się w miejscu wytworzenia odpadu, bez udziału zewnętrznych źródeł energii, z poszanowaniem środowiska naturalnego.

To innowacyjne rozwiązanie jest rozwijane z powodzeniem od 10 lat. A cztery lata temu w Pyrzycach powstała firma, która zajęła się jego wprowadzeniem na rynek. Odbiorcami technologii mogą być, oprócz komunalnych oczyszczalni ścieków i biogazowni, zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego, takie jak zakłady ubojowe, masarnie, fermy hodowlane, przedsiębiorstwa produkcji żywności, browary, gorzelnie, mleczarnie i inne. Obecnie technologię z powodzeniem stosuje kilkanaście podmiotów różnych branż w całej Polsce.

Okna na świat

Od początku istnienia, czyli od 15 lat, Amberline specjalizuje się w nietypowych i skomplikowanych konstrukcjach okiennych – łukach, trójkątach, trapezach, oknach z roletami, obrotowych, otwieranych na zewnątrz oraz wysokiej jakości drzwiach. W ostatnich latach firma z powodzeniem wykonuje również w wielkogabarytowe konstrukcjach z dużymi przeszkleniami, czy konstrukcje całoszklane. Znana jest również z innowacyjnych rozwiązań, takich jak drzwi otwierane na czytnik linii papilarnych i okna sterowane z dowolnego miejsca na świecie.

Od początku również, kołobrzeska spółka nastawiona była na budowę marki o zasięgu europejskim, dlatego eksport jest integralną częścią jej strategii. Działa na wszystkich rynkach europejskich, jednak najwyższe wskaźniki sprzedaży uzyskuje w Niemczech, Włoszech, Francji i Skandynawii. Udział Niemiec w eksporcie firmy wynosi około 70 proc., a rynek włoski udało się pozyskać z sukcesem w ciągu zaledwie jednego roku. Poza Europą Amberline najsilniej rozwija eksport do USA.

Wysoką jakość obsługi i terminowość realizacji zleceń zapewnia zautomatyzowana produkcja z systemem podglądu on-line w dwóch halach produkcyjnych z nowoczesnym parkiem maszynowym, oraz własna flota transportowa. W tym roku w fabryce zostało uruchomione pierwsze i równocześnie jedyne w Polsce centrum do obróbki aluminium, PCW i stali. O sukcesie firmy w ogromnej mierze decydują jednak ludzie, czyli zgrane zespoły projektantów, konstruktorów, montażystów oraz pracowników działu logistyki i eksportu.

Wiesława Wędołowicz
prezes Amberline

www.amberline.eu

W ofercie firmy znajdują się okna otwierane na czytnik linii papilarnych.

www.jurassicsalmon.pl

Ryby z jurajskiego spa

Od początku rozwoju ryby nie mają styczności z wodą zewnętrzną, w której żyją inne organizmy wodne, dzięki czemu nie muszą być szczepione.

Łososie pluskające się w basenach wypełnionych wodą liczącą 150 mln lat... Brzmi jak science fiction, a dzieje się na polskim wybrzeżu. W Janowie koło Trzęsacza od 2013 roku działa pierwsza na świecie w pełni ekologiczna ferma łososia atlantyckiego, wykorzystująca wodę termalną z okresu jury, i trzecia na świecie, prowadząca produkcję od jaja do osobnika dorosłego.

Ryby są hodowane w zamkniętych obiegach wody, umiejscowionych w hali o powierzchni 0,9 hektara. W wylęgarniach przeprowadzany jest proces inkubacji. Jaja importowane są od producentów z dzikiej Islandii. Jednorazowo sprowadzanych jest od 80 tys. do 120 tys. sztuk. Narybek o średniej masie 0,2 grama umieszczany jest w 3 basenach, gdzie uczy się pływać w toni wodnej oraz pobierać pokarm. Ryby karmione są paszami z ryb, bez dodatku GMO i białka zwierząt lądowych. Nie chorują, nie muszą więc dostawać antybiotyków. Łososie przechodzą kolejne stadia rozwoju, aż do osobników dorosłych o masie do 4 kg. Ubój następuje w tym samym budynku – ryba przepompowywana jest z hali tuczu do ubojni w kilka minut, dzięki czemu poziom stresu przedubojowego jest zredukowany praktycznie do zera. Ma to bardzo pozytywny wpływ na jakość mięsa. Całkowity cykl produkcyjny zajmuje około 85 tygodni.

Zakład wytwarza 10 – 12 ton produktu tygodniowo. Ryby w ciągu kilkunastu godzin docierają do odbiorców na terenie Polski i Niemiec. Obecnie jurajskiego łososia można kupić w hipermarketach jednej z międzynarodowych sieci oraz w mniejszych sklepach lub skosztować w wielu restauracjach.

Związki organiczne takie jak brud, alergeny czy bakterie, które osiądą na pomalowanej farbą fotokatalityczną ścianie, ulegają fotodegradacji, czyli utlenieniu.

Innowacyjne farby

Firmę Pigment założył w roku 1973 Jan Bielak. Obecnie w rodzinnej firmie pracuje już trzecie pokolenie, a na jej czele stoi syn założyciela – Robert Bielak. Początkowo zakład produkował jedynie farby suche i klejowe. Dziś oferuje o wiele szerszą gamę wyrobów, już nie tylko różnego rodzaju farby, ale także, m.in.: gładzie, tynki, lakiery czy hydroizolacje. Pigment zasługuje również na tytuł prawdziwego innowatora w swojej branży.

Konsekwentne inwestowanie w działalność badawczo-rozwojową i nowoczesne zaplecze technologiczne oraz podjęcie współpracy z naukowcami z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego zaowocowały tym, że firma ze Szczecina jako pierwsza w Polsce uruchomiła produkcję i wprowadziła na rynek farby fotokatalityczne oraz inne wyroby zawierające materiały nanotechnologiczne. Na czym polega ich wyjątkowość? Mówiąc najprościej – same się czyszczą, bo pod wpływem światła, wszystkie związki organiczne, takie jak brud, alergeny czy bakterie, które osiądą na pomalowanej farbą fotokatalityczną ścianie, ulegają fotodegradacji, czyli utlenieniu. Pozwala to na jej szerokie zastosowanie nie tylko na narażonych na zabrudzenia elewacjach budynków, ale także na przykład w szpitalnych salach. Jest nią nawet pomalowana słynna, 36-metrowa rzeźba Jezusa, stojąca w Świebodzinie.

Pigment swoje specjalistyczne produkty sprzedaje nie tylko w Polsce, ale także w Niemczech, Anglii, Francji, krajach skandynawskich i Arabii Saudyjskiej. Obecnie zatrudnia ponad 20 pracowników, cały czas rozbudowuje zakład i nie zamierza spoczywać na laurach – wspólnie z chemikami z ZUT-u opracowuje kolejne, innowacyjne na skalę światową produkty, o których usłyszymy już wkrótce.

www.pigment.inet.pl

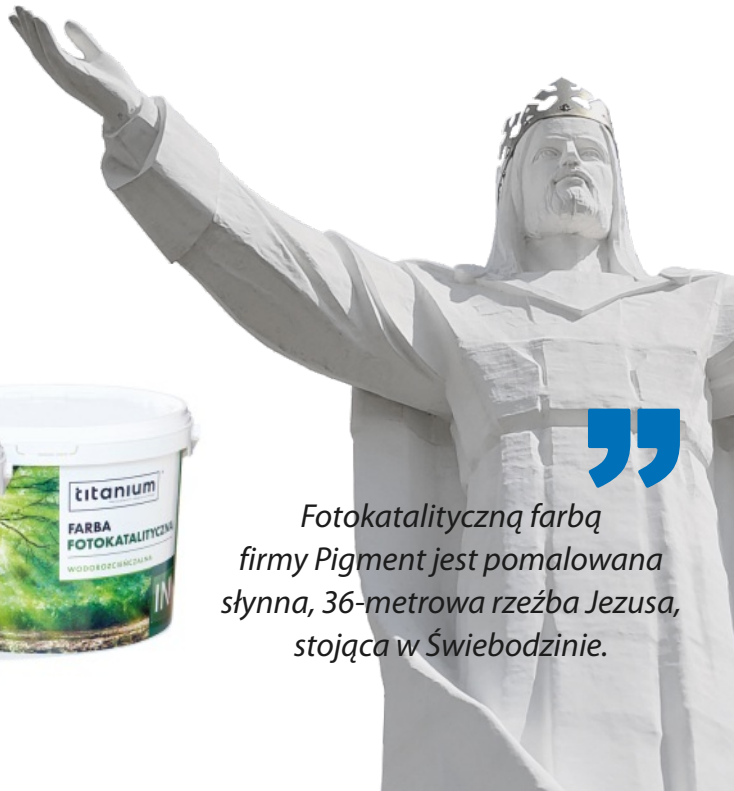

Fotokatalityczną farbą firmy Pigment jest pomalowana słynna, 36-metrowa rzeźba Jezusa, stojąca w Świebodzinie.

30 Parki przemysłowe i technologiczne

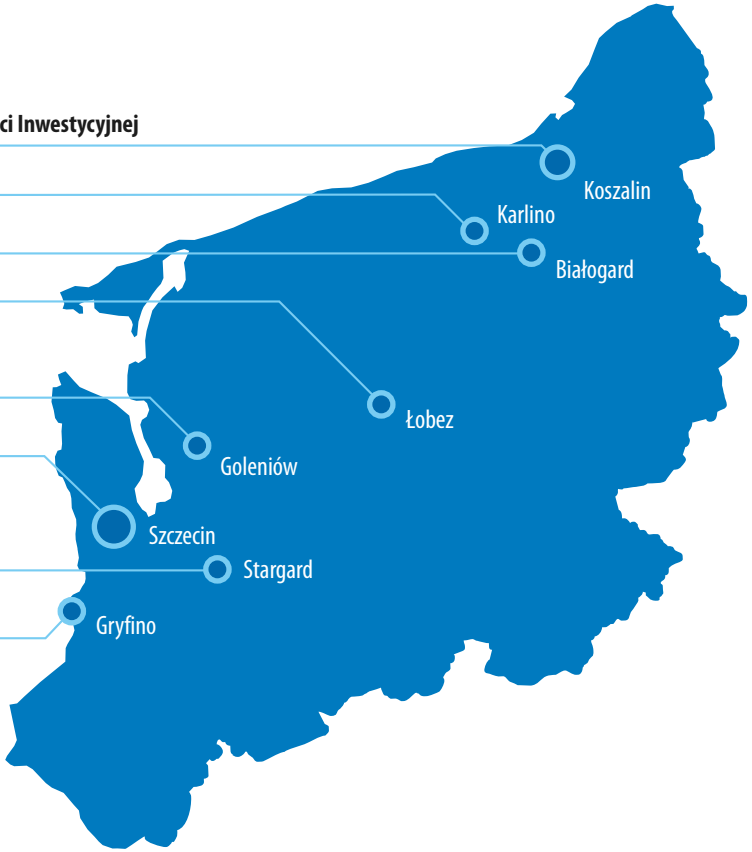

- **Park Technologiczny w Koszalinie**
- **Strefa Zorganizowanej Działalności Inwestycyjnej**
- **Karlino**
- **Invest-Park Białogard**
- **Łobez**
- **Goleniowski Park Przemysłowy**
- **Technopark Pomerania**
- **Stargardzki Park Przemysłowy**
- **Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii**
- **Park Regionalny w Gryfinie**

PARKI ZAPEWNIAJĄ TO, CO JEST POTRZEBNE DO EFEKTYWNEGO DZIAŁANIA I ROZWOJU

Miejsce dla firmy: uzbrojone działki inwestycyjne, infrastrukturę przemysłową lub nowoczesne powierzchnie biurowe

Zaplecze administracyjne i pomoc w załatwianiu formalności

Doskonałą lokalizację w pobliżu głównych szlaków transportowych

Możliwość kooperowania z pozostałymi lokatorami parku

Wsparcie regionalne w postaci zwolnień z podatku od nieruchomości nawet do 7 lat

Na terenie całego kraju funkcjonuje Polska Strefa Inwestycji, w ramach której inwestorzy mogą uzyskać zwolnienia z podatku PIT/CIT. Warunek? Realizacja nowej inwestycji i stworzenie miejsc pracy.

Co zyskujesz:

- zwolnienie z podatku dochodowego nawet do 15 lat
- pomoc przy formalnościach związanych z inwestycją
- zwolnienie z podatku od nieruchomości (zgodnie z decyzją gminy)
- możliwość wyboru najlepszej dla siebie lokalizacji na terenie całej Polski

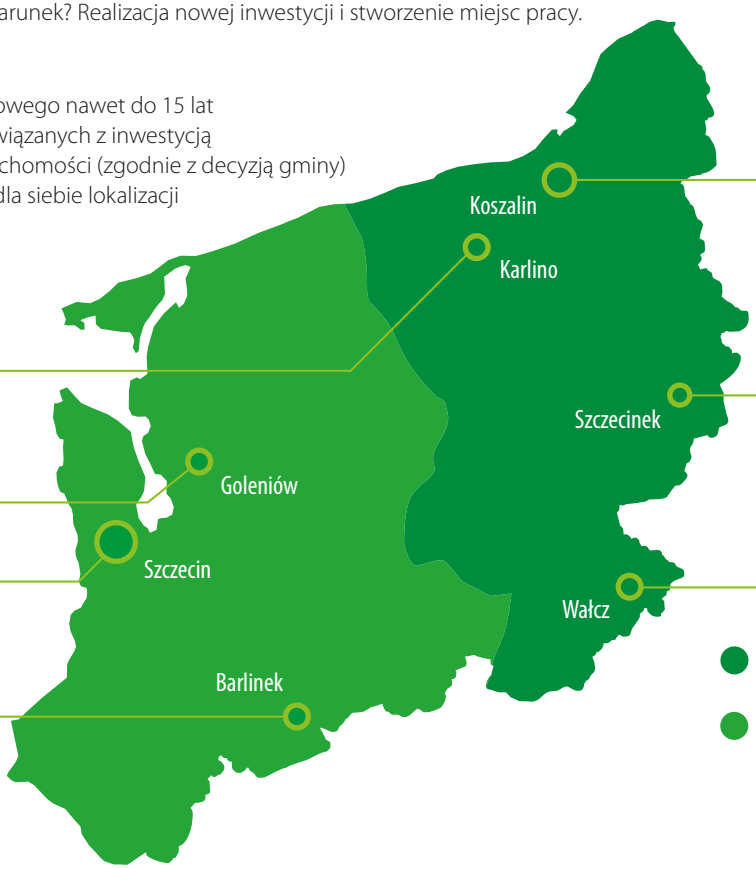

- **Homanit**
- **Drinktech**
- **Dunster**

- **Rasch**
- **GDR**
- **Chemical Alliance Polska**

- **Asprod**

- **Barlinek**
- **Borne Furniture**

- **Surimet**
- **Q4Sasch Windows**
- **Recyklon**

- **Kronospan**

- **Ozen**

Słupska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

MAKSYMALNA INTENSYWNOŚĆ POMOCY REGIONALNEJ

35% dla dużego przedsiębiorstwa

45% dla średniego przedsiębiorstwa

55% dla małego i mikroprzedsiębiorstwa

Wspólne cele, wspólne działania

Klastry to organizacje, które zrzeszają firmy reprezentujące określoną specjalizację i działające na tym samym terenie, a także uczelnie, ośrodki badawcze i instytucje otoczenia biznesu. Po co?

- aby wspólnie realizować założone cele biznesowe
- realizować projekty rozwojowo-badawcze
- wdrażać innowacyjne rozwiązania
- współpracować z instytucjami otoczenia biznesu
- podnosić potencjał firm
- kreować kierunki rozwoju branży
- lobbować na rzecz rozwiązań przyjaznych przedsiębiorcom

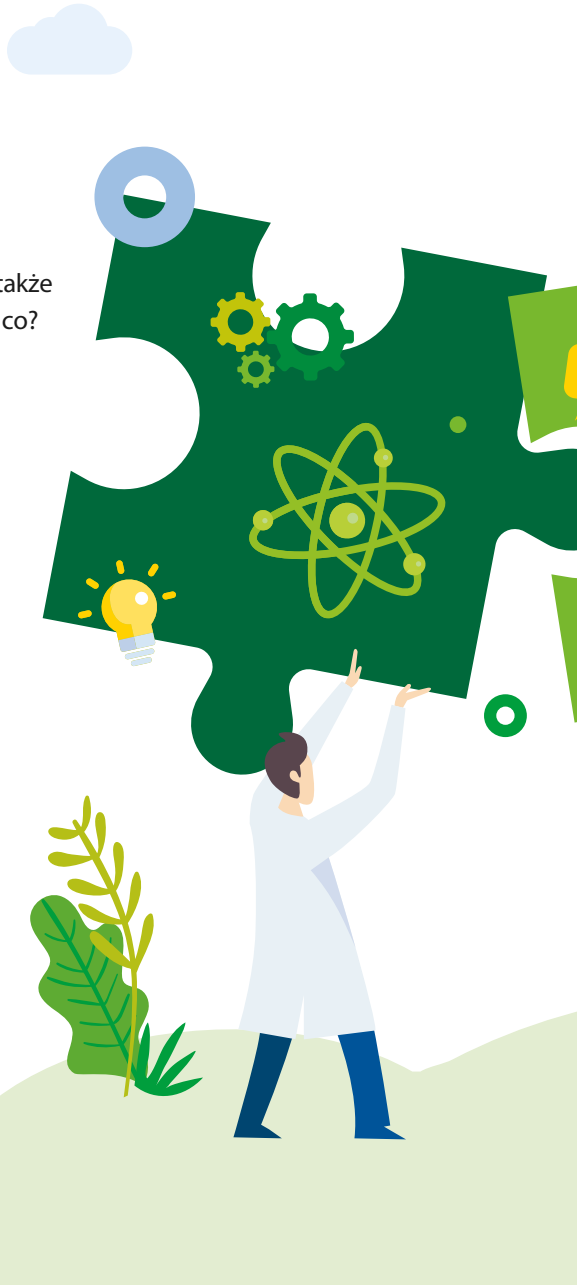

Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”

Zrzesza 152 firmy i jednostki naukowe związane z branżą chemiczną i opakowaniową, kierujące się ideą zrównoważonego rozwoju, tzw. zieloną chemią. Jego działalność skupia się przede wszystkim na kojarzeniu działań biznesowych z najnowszymi osiągnięciami nauki oraz realizacji projektów naukowo-badawczych. Obszary tematyczne to: biogospodarka, opakowania, odzysk materiałów i energii, zdrowa żywność. Jest jednym z siedmiu Krajowych Klastrów Kluczowych.

www.zielonachemia.eu

Stowarzyszenie Natureef

Zrzesza 15 firm z branży opakowaniowej, chemicznej i produkcji żywności, które wdrażają najnowsze technologie, realizują wspólne projekty badawczo-rozwojowe i dbają o środowisko naturalne. Organizuje cykliczne webinaria, misje gospodarcze, wizyty w firmach członkowskich i instytucjach otoczenia biznesu, prowadzi także działania lobbingowe.

www.natureef.pl

Szczecinecki Klaster Meblowy

Zrzesza ponad 20 firm z branży drzewno-meblarskiej, a także jednostki naukowe i samorządowe. Działa na rzecz współpracy pomiędzy zrzeszonymi firmami, realizacji wspólnych projektów, w tym zwłaszcza w zakresie nowych technologii oraz ochrony środowiska.

www.furniturecluster.pl

34 Współpraca nauki z biznesem

Łączymy naukę i biznes

Współpraca ośrodków naukowych ze środowiskiem biznesowym jest jednym z motorów napędowych postępu i rozwoju gospodarczego regionu.

Centrum Inicjatyw Gospodarczych odgrywa ważną rolę w tym procesie:

- aranżujemy kontakty i budujemy relacje pomiędzy nauką, biznesem i lokalnymi samorządami
- koordynujemy przepływ informacji między nimi
- doradzamy, szkolimy i informujemy w zakresie wykorzystania technologii oraz innowacyjności w gospodarce
- wspieramy w procesie pozyskania unijnego dofinansowania na działalność badawczo-rozwojową
- organizujemy cykliczne spotkania i giełdy kooperacyjne na terenie całego województwa, z udziałem przedsiębiorców i przedstawicieli uczelni

PROJEKTY DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW UE

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
„Opracowanie przyjaznego dla środowiska naturalnego, aktywnego, wielofunkcyjnego opakowania przeznaczonego do wydłużenia okresu trwałości świeżej żywności, na bazie termoformowalnego materiału włóknistego"
Źródło finansowania: Cornet
Okres realizacji: 01.05.2015 – 31.03.2018

Wartość projektu:
839 636,10 PLN

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
„Ochronne farby proszkowe z konkurencyjnych cenowo surowców pochodzenia biologocznego: synteza składników, komponowanie i ocena właściwości powłok na podłożu stalowym"
Źródło finansowania: Lider
Okres realizacji: 01.01.2018 – 31.12.2020

Wartość projektu:
1 200 000,00 PLN

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
„Prace badawczo-rozwojowe związane z opracowaniem technologii komercyjnego wykorzystania odpadów biodegradowalnych"
Źródło finansowania: RPO WZ 2014 – 2020
Okres realizacji: 02.01.2019 – 31.12.2020

Wartość projektu:
13 391 073,14 PLN

Akademia Morska w Szczecinie
„Badania porównawcze innowacyjnych konstrukcji worka dorszowego redukujących ilość niewymiarowych ryb przy połowach włokowych dorsza bałtyckiego (DORSZE II)"
Źródło finansowania: Program Operacyjny Rybactwo i Morze
Okres realizacji: 01.09.2018 – 31.05.2021

Wartość projektu:
3 659 000,00 PLN

Akademia Morska w Szczecinie
„SBOIL – Zwalczanie rozlewów olejowych poprzez zastosowanie biodegradowalnych absorbentów na Południowym Bałtyku"
Źródło finansowania: South Baltic
Okres realizacji: 01.07.2016 – 31.12.2019

Wartość projektu:
350 250,00 EUR

Uczelnie w regionie

– kształcimy specjalistów dla Twojej branży

ZACHODNIOPOMORSKI UNIWERSYTET TECHNOLOGICZNY W SZCZECINIE

8 172 studenci | 848 wykładowcy

- Uczelnia powstała z połączenia Politechniki Szczecińskiej i Akademii Rolniczej.
- Kształci i prowadzi badania na 10 wydziałach, w tym: Wydziale Biotechnologii i Hodowli Zwierząt, Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa, Wydziale Nauk o Żywności i Rybactwa, Wydziale Technologii i Inżynierii Chemicznej.
- Współpracuje z wieloma podmiotami, m.in. z GlobalLogic, Mitsubishi, Samsung Electronics, Noratel i Grupą Azoty, działa także w klastrach branżowych.
- W ostatnim czasie Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa ZUT w podpisał umowę o współpracy z firmą DEMECO, która pracuje m.in. nad zeroemisyjnymi biopaliwami drugiej generacji produkowanymi z biomasy.
- Centrum Bioimmobilizacji i Innowacyjnych Materiałów Opakowaniowych prowadzi działalność badawczo-rozwojową w obszarze nowoczesnych, przyjaznych środowisku materiałów i systemów opakowaniowych.
- Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii koordynuje działania na styku nauki i biznesu.

www.zut.edu.pl

POLITECHNIKA KOSZALIŃSKA

4 000 studenci | 390 wykładowcy

- Kształci i prowadzi badania na sześciu wydziałach, m.in. na Wydziale Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji, a także w filii w Szczecinku na kierunku Inżynieria i Automatyzacja w Przemyśle Drzewnym.
- Do jej partnerów należy prawie 200 firm, zarówno lokalnych, jak i międzynarodowych, np. Haas, Energa Operator, Satel, Plasmet, Kronospan czy GlobalLogic. Uczelnia uczestniczy w tworzeniu Centrum Kompetencji Przemysłu Przyszłości, jest także liderem projektu „Inteligentny rozwój Pomorza Środkowego – innowacyjne podejście do kreowania przewagi konkurencyjnej regionu".
- W ostatnim czasie podpisała umowę z firmą Goodvalley dotyczącą praktyk i staży dla studentów.
- W 2016 roku przy współpracy z firmą Kronospan utworzyła zamiejscowy Wydział Przemysłu Drzewnego w Szczecinku, który obecnie, jako filia uczelni, kształci na unikalnym kierunku Inżynieria i Automatyzacja w Przemyśle Drzewnym; na studiach tych kładzie się nacisk na praktyczny kontakt studenta z najnowszą aparaturą i maszynami, poprzez praktyki i zajęcia prowadzone w firmach z branży.

www.tu.koszalin.pl

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI

11 565 studenci | 980 wykładowcy

- Największa uczelnia na Pomorzu Zachodnim.
- Kształci na 80 kierunkach, w tym: biologia, biotechnologia, genetyka i biologia eksperymentalna, ochrona i inżynieria środowiska naturalnego, mikrobiologia, oceanografia.
- W Laboratoriach Badawczo Rozwojowych Elbrus prowadzone są badania z zakresu m.in. rozwoju nowych alternatywnych źródeł energii , poszukiwania rozwiązań dla utylizacji odpadów promieniotwórczych, a także nanotechnologii, fizyki polimerów i biopolimerów.
- W ramach uczelni funkcjonuje także Centrum Biologii Molekularnej i Biotechnologii, które oferuje współpracę, m.in. firmom hodowlano-nasiennym, hodowlanym, biologicznym i biotechnologicznym oraz Centrum Dydaktyczno-Badawcze Nauk Przyrodniczych.

www.usz.edu.pl

AKADEMIA MORSKA W SZCZECINIE

3 500 studenci | 250 wykładowcy

- Uczelnia podlega Ministerstwu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Na pięciu wydziałach kształci wykwalifikowaną kadrę oficerską: nawigatorów i mechaników oraz pracowników służb armatorskich i portowych.
- Centrum Transferu Technologii Morskich (CTTM) odpowiedzialne jest m.in. za ochronę patentową technologii wynalezionych w ramach prowadzonych badań.
- Centrum Innowacji Akademii Morskiej Sp. z o.o. (CIAM) wdraża wynalazki do praktyki gospodarczej.
- Uczelnia realizuje projekty rozwojowo-badawcze w ramach programów Horyzont 2020, Interreg oraz ERA-NET Transport. Obecnie trwają m.in. badania z zakresu bezpieczeństwa morskiego, LNG, zrównoważonego transportu czy elektromobilności.
- Współpracuje z wieloma firmami stoczniowymi, armatorami oraz sektorem TSL.

www.am.szczecin.pl

POMORSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY W SZCZECINIE

4 283 studenci | 700 wykładowcy

- Prowadzi 14 kierunków studiów, na których uczą się studenci z kraju i z zagranicy, także po angielsku.
- Współpracę naukowców i przedsiębiorców koordynuje Centrum Transferu Technologii PUM, badania prowadzone przez naukowców wykorzystywane są w rozmaitych branżach, nie tylko medycznej, ale także kosmetycznej, farmaceutycznej czy spożywczej.

www.pum.edu.pl

Znasz już potencjał Pomorza Zachodniego w dziedzinie biogospodarki. Jeśli interesują Cię także inne regionalne specjalizacje, sięgnij po nasze pozostałe publikacje.

Źródła danych: Rocznik statystyczny przemysłu 2018 r., Główny Urząd Statystyczny, luty 2019 r., Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego, Urząd Statystyczny w Szczecinie, styczeń 2019 r., Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego II kwartał 2019 r., Urząd Statystyczny w Szczecinie, sierpień 2019 r., Zatrudnienie i wynagrodzenie w województwie zachodniopomorskim w 2018 r., Urząd Statystyczny w Szczecinie, wrzesień 2019 r., Ec.europa.eu A new bioeconomy strategy for a sustainable Europe, Eauropean Commision, 2018, Andrzej Grzyb, Współczesne problemy biogospodarki w świetle doświadczeń wybranych krajów Unii Europejskiej. Rozprawa doktorska, Poznań 2018 r., Analiza potencjału eksportowego przedsiębiorstw z terenu województwa zachodniopomorskiego – opracowanie własne UM WZP, Wykaz inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego, Urząd Marszałkowski WZP, 2016 r. Eregion.wzp.pl, www.natureef.pl.
Fotografie: Ewa Papa photography, Shuterstock, Unsplash, Dreamstime, Kojder, MPS International, Dega, Evergreen Solutions, Amberline, Jurassic Salmon, Pigment.

Centrum Inicjatyw Gospodarczych

Jesteśmy dla Ciebie

Jeśli po przeczytaniu tego przewodnika wiesz już, że Pomorze Zachodnie to idealne miejsce dla Twojej firmy, albo jeszcze się zastanawiasz, i chciałbyś dowiedzieć się więcej – odwiedź koniecznie Centrum Inicjatyw Gospodarczych Województwa Zachodniopomorskiego!

- ✓ U nas załatwisz wszystkie sprawy związane z realizacją inwestycji (one stop shop)
- ✓ Podpowiemy Ci, gdzie znajdziesz najlepsze tereny inwestycyjne, jak przebrnąć przez formalności i w jaki sposób uzyskać wsparcie finansowe
- ✓ Zaprosimy Cię na ciekawe szkolenia, spotkania branżowe i misje gospodarcze
- ✓ Mamy szerokie kontakty wśród przedsiębiorców, naukowców, specjalistów z wielu dziedzin – chętnie podzielimy się z Tobą tymi kontaktami
- ✓ Posiadamy informacje na temat gospodarki regionu, kierunków i możliwości rozwoju dla Twojego biznesu i służymy Ci radą

Zapraszamy do kontaktu!

Pomorze **Zachodnie**

Centrum Inicjatyw Gospodarczych

Centrum Inicjatyw Gospodarczych
Centrum Biurowe Maris
pl. Hołdu Pruskiego 9, 70-550 Szczecin
tel.: +48 91 432 96 96
e-mail: cig@wzp.pl; eksport@wzp.pl

Pomorze Zachodnie otwarte na biznes
Invest in West Pomerania

www.cig.wzp.pl

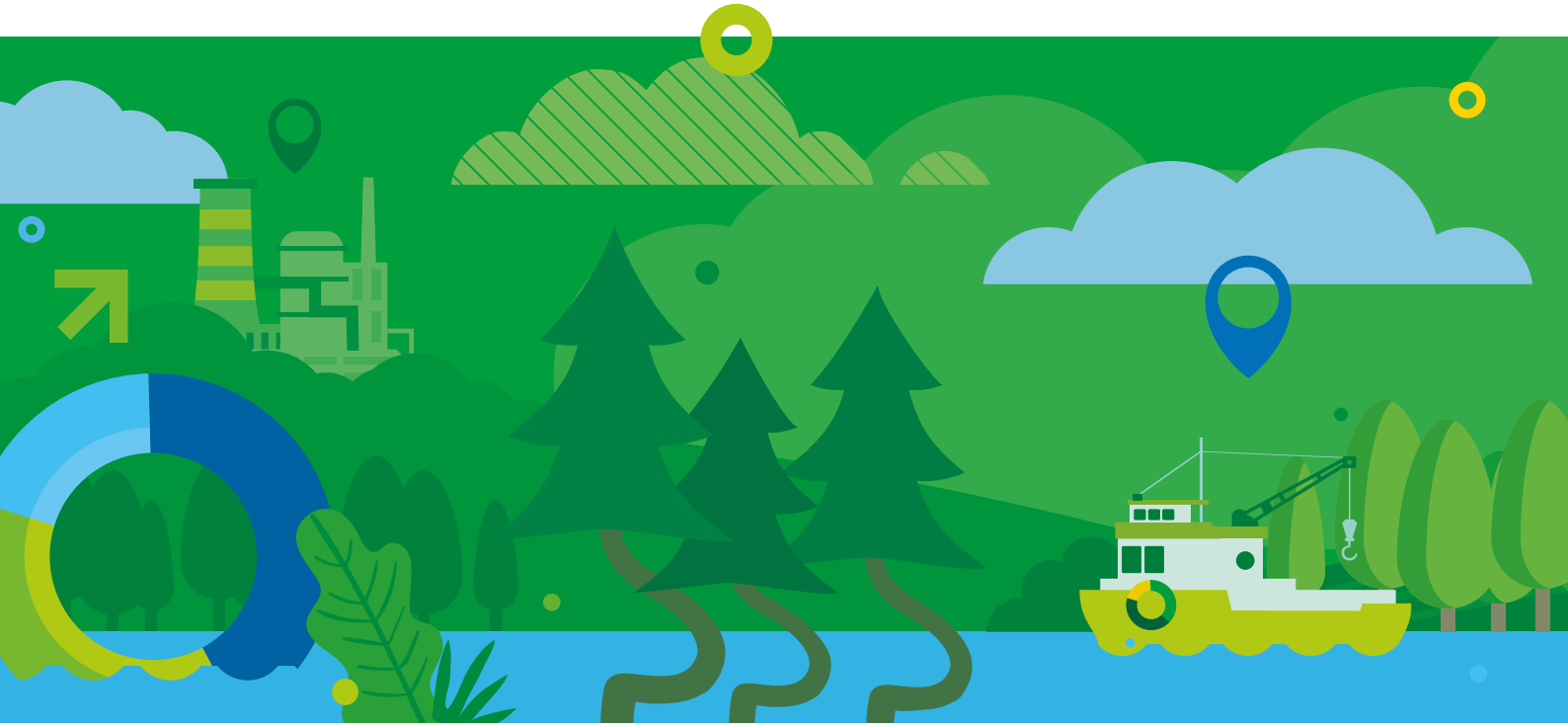

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Pomorze Zachodnie

Unia Europejska
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego